

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

2 d'avrigl 2024

5 d'avrigl 2024

236/2024

Dumonda Krättli

concernent l'amplificaziun dal sector da la via naziunala N13
tranter Rehenau e Giuvaulta

Resposta da la Regenza

Il volumen da traffic sin la rait da las vias naziunalas è sa sviluppà en moda rasanta dapi il 1960. Da l'onn 1990 fin il 2019 è il traffic s'augmentà per pli che 130 per tschient. Malgrà las bleras e grondas investiziuns en il traffic public ed en las mesiras dal management dal traffic ha quest svilup procurà per il fatg, ch'ils trajects da las vias naziunalas cun bler traffic èn regularmain surchargiads. Pertutgadas èn tranter auter er las axas nord-sid, quai che vegn chaschunà per gronda part dal traffic da temp liber che crescha massivamain. Stretgas sin la rait da las vias naziunalas han per consequenza, ch'il traffic motorisà vegn transferì sin las vias chantunalas e communalas e ch'i resulta uschia dapli traffic da transit en las citads ed en ils vitgs. Vias naziunalas che funcziunan bain prestan damai ina contribuziun impurtanta per in sistem da traffic effizient en Svizra.

Tar la dumonda 1: Il Fond per il traffic d'aglomeraziun e las vias naziunalas (NAF) metta a disposiziun a la Confederaziun ils meds necessaris per amplifitgar las vias naziunalas. En il Program da svilup strategic da las vias naziunalas (PROSS Vias naziunalas) vegnan definids ils pass d'amplificaziun necessaris. Il Parlament federal decida mintga 4 onns davart ils projects e davart lur prioritad sco er davart la finanziaziun. Tut ils projects dal PROSS Vias naziunalas èn attribuids ad in orizont da realisaziun. Ils projects ch'èn – ord vista actuala – prioritars ed adequats vegnan attribuids a l'orizont da realisaziun 2030. En l'orizont da realisaziun 2040 èn cumpliads ils projects ch'èn – ord vista actuala – medemamain necessaris per mantegnair la funcziunalitad. Quests projects èn dentant main urgents areguard il temp resp. han ina planisaziun ch'è anc main avanzada. Ils projects dals «ulteriurs orizonts da realisaziun» èn main prioritars per la Confederaziun u n'han anc betg cuntanschì in stadi da planisaziun che permetta d'als attribuir ad in orizont da realisaziun concret.

En il rom da la procedura da consultaziun tar il PROSS 2023 è la Regenza s'expressida, per che l'amplificaziun da la N13 a quatter vials tranter Rehenau e Giuvaulta vegnia attribuida obligatoricamain a l'orizont da realisaziun 2040. La Confederaziun

n'ha betg acceptà questa pretensiun, uschia ch'il project è vegnì attribuì a la categoria «ulteriurs orizonts da realisaziun». Per incumbensa da la Confederaziun, cun l'intent d'eruir la soluziun adequata per eliminar la situaziun da la rait betg omogena, ha l'Uffizi federal da vias UVIAS cumenzà l'onn 2022 in studi da variantas cumplessiv per il traject da la N13 menziunà, quai integrond las vischnancas e las regiuns pertutgadas sco er il chantun. Uschè ditg ch'ils resultats da questa examinaziun n'èn betg avant maun, na fa il Cussegl federal naginas decleraziuns concretas en chaussa. Previsiblamain vegnan ils resultats ad esser avant maun anc quest onn.

A chaschun da la consultaziun tar il proxim PROSS Vias naziunalas vegn la Regenza dal chantun Grischun danovamain a s'engaschar, per che l'amplificaziun da quest traject vegnia attribuida ad in orizont da realisaziun pli tempriv.

Tar la dumonda 2: La finamira la pli impurtanta da las mesiras da la Confederaziun e dal chantun è quella d'impedir il traffic da guntgida tras las vischnancas cunfinantas, per che las organisaziuns a glisch blava possian circular e per che la populaziun locala possia utilizar adequatamain las zonas d'abitadi. Supplementarmain duai la circulaziun dal traffic vegnir mantegnida sin la via naziunala. En il rom da concepts da mesiras limitadas localmain e coordinadas vegnan instradadas mesiras punctualas ch'ins po realisar a curta vista. Ils participants dal traffic tschernan per il solit la ruta cun il pli grond niz resp. cun la pli pauca resistenza. Differentas variantas da las mesiras da dosagi ch'èn vegnidas prendidas duain engrondir la resistenza tar las manischunzas ed ils manischunzs, uschia che eventualas rutas alternativas tras ils vitgs e las citads daventan main attractivas. En collavuraziun cun il UVIAS vegnan plinavant la populaziun ed il traffic turistic infurmads davart la situaziun da traffic spetgada e davart pussaivlas rutas alternativas. Sin fundament da las experientschas fatgas duain lura las mesiras ch'èn sa cumprovadas, vegnir transferidas en ina soluziun definitiva ch'è tant sco pussaivel automatisada tecnicamain. Sin las vias naziunalas èn previsas a vista mesauna er midadas da l'utilisaziun dals vials da panna ed uschenumnadas mesiras per armonisar e per avertir privels. Questas mesiras vegn il UVIAS previsiblamain a realisar fin l'onn 2027. Sco mesira a lunga vista èsi plinavant previs d'extender la capaciad da la N13 tranter Rehenau e Giuvaulta.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il chancelier:

Daniel Spadin